

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Матеріали навчально-наукової
конференції з міжнародною участю

30 березня 2023 року

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

*Матеріали навчально-наукової конференції
з міжнародною участю 30 березня 2023 року*

ПОЛТАВА – 2023

УДК 378.001.1

Друкується за рішенням
вченої ради ПДМУ
від 15 червня 2022 р., протокол № 10

Конференція внесена до до Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2023 рік.

Редакційна колегія:

- Ждан В.** – ректор, головний редактор;
- Дворник В.** – перший проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, заступник головного редактора;
- Аветіков Д.** – проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, заступник головного редактора;
- Старченко І.** – начальник навчального відділу;
- Лещенко Т.** – зав. кафедри українознавства та гуманітарної підготовки, відповідальний редактор;
- Нетудихата О.** – методист вищої категорії навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти;
- Левадна В.** – методист першої категорії навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти, відповідальний секретар.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Шуть С.В., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А., Боряк В.П.

Полтавський державний медичний університет

Основне завдання системи професійного розвитку сімейних лікарів – постійне вдосконалення знань і навичок відповідно до потреб сучасності. Тому в організації сучасного освітнього процесу в медичних закладах вищої освіти України пильну увагу привертає формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів, які сприятимуть удосконаленню професійної майстерності.

Ключові слова: медична освіта, сімейна медицина, компетентнісний підхід, керована самостійна робота.

The main task of the system of professional development of family doctors is the constant improvement of knowledge and skills, in accordance with the needs dictated by modernity. Therefore, the main task on the way to the organization of a modern educational process at medical institutions of higher education of Ukraine is the formation of professional competence in future family doctors, which will contribute to improving the professional skills of medical students.

Keywords: medical education, family medicine, competency-based approach, guided self-directed work.

Безперечно, якісна робота системи охорони здоров'я є насамперед відображенням рівня кваліфікації спеціалістів медичної галузі й сімейних лікарів як основної ланки надання медичної допомоги.

Основне завдання системи професійного розвитку сімейних лікарів – збереження знань і навичок, а також їх постійне вдосконалення відповідно до потреб сучасності [2;5].

Перевагу віддають фахівцям, які володіють професійними навичками, займають активну життєву позицію, уміють застосувати свої знання на практиці. У підготовці майбутніх фахівців необхідно враховувати, що пріоритетними стають такі якості особистості як уміння володіти інформаційними технологіями, соціальна активність протягом усього життя. На думку багатьох авторів, саме компетентнісний підхід дозволяє підготувати фахівців, які відповідають сучасним вимогам.

Підготовку сімейного лікаря необхідно починати з додипломної освіти з викладанням основ пропедевтики за синдромологічним підходом і формуванням психології та специфічного клінічного мислення з орієнтацією на загальну практику – сімейну медицину і продовжувати на подальших етапах із розширенням і поглибленням знань, формуванням професійних навичок лікаря щодо діагностики й лікування певних хвороб в умовах первинної ланки [5].

Реалізація компетентнісного підходу в системі вищої медичної освіти неможлива без добре продуманих технологій, методів і форм навчання. Підготовка майбутнього лікаря, відповідного сучасним вимогам, передбачає використання таких методів і засобів навчання, які сприяють активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, допомагають самостійно здобувати знання з різних джерел, формувати власну точку зору, уміти розкривати різноманітні зв'язки і проводити аналогію. При відборі й конструюванні методів у рамках компетентнісно-орієнтованого навчання особлива увага приділяється тим методам, які сприяють розвитку в осіб, що навчаються, особистісно значимих якостей, ініціативи, активності, відповідальності й дозволяють організувати самостійну пізнавальну діяльність і навчити їх самостійно здобувати знання й застосовувати їх на практиці [1;3]. У цьому напрямі особливої актуальності набуває організація керованої самостійної роботи студентів. Упровадження керованої самостійної роботи в освітній простір вищої школи сприяє формуванню ключових і професійних компетенцій, дозволяє залучити в освітній процес велику кількість студентів, які здобувають і вдосконалюють знання, уміння, навички й накопичують досвід практичної діяльності.

Під формою керованої самостійної роботи слід розуміти організацію навчальної діяльності: тривалість, місце, зміст і характер діяльності студентів; метод керованої самостійної роботи – це способи оволодіння знаннями, навичками і вміннями. Наприклад, керована самостійна робота студентів із літературними джерелами з дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина» в позааудиторний час може бути реалізована за допомогою методу ведення конспектів. Способи реалізації цього методу можуть бути різними: вільний або тематичний конспект, конспект за завданням або для підготовки до виступу. Прийоми реалізації цього методу також різноманітні: складання плану прочитаного, короткий виклад, анотування, цитування, реферування, складання резюме. У результаті формується компетенція пошуку й використання інформації, необхідної для осмислення предметного змісту, що вивчається, а також компетенція професійного й особистісного розвитку.

З урахуванням особливостей викладання дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина» під час навчальних занять можуть використовуватися різні форми керованої самостійної роботи: евристична бесіда, ділова гра, диспут, імітація на тренажері, рольова гра. Студенти готуються самостійно, використовуючи методичні посібники для самопідготовки, періодичну медичну пресу, інтернет. Опрацьовуючи тему «Алгоритм діяльності сімейного лікаря при захворюваннях системи кровообігу. Електрокардіограма», студенти складають сценарій за заданою викладачем проблемною ситуацією, а як один із методів дослідження до цієї ситуації додається електрокардіограма (ЕКГ).

Змінюються уявлення про патогенез серцево-судинних хвороб, у практику впроваджуються складні комплекси лабораторних і функціонально-діагностичних методик обстеження хворих, але ЕКГ залишається найбільш відомим, простим і доступним методом функціональної діагностики, невід'ємною складовою кардіологічного обстеження, тому наша мета – навчити майбутнього лікаря швидко і правильно оцінити електрокардіограму. Студенти мають оволодіти навичками реєстрації ЕКГ у загальноприйнятих 12 відведеннях (тим самим закріплюють знання з електрокардіографії), їх аналізу, написання висновку і клінічної інтерпретації отриманих даних.

Далі складають план лікування, профілактичні заходи, а також вирішують експертизу непрацездатності даного хворого.

Викладач і студенти групи оцінюють, наскільки правильно було виконано поставлене завдання. Зміна

проблемної ситуації та ролей дозволяє проаналізувати різні методи дослідження хвороб системи кровообігу.

На кафедрі є можливість працювати в кабінеті функціональної діагностики й ознайомитися з методикою холтеровського моніторингу, яке полягає в тривалій реєстрації електрокардіограми в умовах повсякденної активності пацієнта з подальшим аналізом отриманого запису, ехокардіоскопією.

Така форма керованої самостійної роботи студентів сприяє формуванню професійних і соціально-особистісних компетенцій: пошуку й використання інформації, необхідної для ефективного виконання професійних завдань, професійного розвитку, здатності ефективно працювати в команді, планувати свою роботу й роботу своїх підлеглих; здатності організувати й контролювати робочий процес; мотивувати, надихати для досягнення поставлених результатів; уміння завершувати розпочату справу, працювати з великим масивом інформації, у колективі, ефективно спілкуватися з колегами й керівництвом, виконувати залежну, незалежну і взаємозалежну роботу.

Підвищення якісного рівня освіти має бути спрямоване на забезпечення економічного зростання країни й розв'язання соціальних проблем суспільства, необхідних для подальшого навчання й розвитку особистості.

Тому зусилля нашої кафедри зосереджені на реалізації пріоритетних напрямів її розвитку, подоланні наявних проблем, вирішенні перспективних завдань.

Список використаної літератури

1. Використання ділової гри як активної методики навчання майбутніх лікарів загальної практики-сімейної медицини / Т.А. Трибрат, Ю.М. Казаков Н.І. Чекаліна [та ін.] //Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 25 березня 2021 р. – Полтава, 2021. – С. 269-271.
2. Компетентнісний підхід до формування практичних навичок у вищій медичній освіті / В.Д. Сакевич, Т.А.Трибрат, Є.Є. Петров // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки», 24 березня 2022 р. – Полтава, 2022. – С. 267.
3. Симуляційне навчання як метод для набуття практичних навичок та обов'язкова складова медичної освіти /Ю.М.Казаков, В.Д.Сакевич, Т.А.Трибрат [та ін.] // Матеріали доп. Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення»20-21 травня 2021 р. – Тернопіль, 2021. – С.217-219.
4. Січкоріз О. Є. Головні аспекти підготовки сімейного лікаря в Україні. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2018. № 4. С. 38–43.
5. Тітова А. Формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів. Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. праць. Вип. 19. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка. 2017. С. 321–326.

ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВИТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “СТОМАТОЛОГІЯ” ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА “ФІЗІОЛОГІЯ”

Юдіна К.Є., Міщенко І.В., Коковська О.В., Шарлай Н.М., Соколенко В.М.

Полтавський державний медичний університет

Загальні компетентності студентів-стоматологів – це структурно класифіковані комплекси здатностей майбутніх стоматологів застосовувати знання, уміння й навички якості особистості, які служать певною стандартизованою основою для відображення специфіки й забезпечення якості виконання професійних завдань стоматологів і орієнтують на освіту протягом життя.

Ключові слова: загальні компетентності, здобувач, стоматологія, освітній компонент, фізіологія.

The general competencies of dental students are structurally classified sets of abilities of future dentists to apply knowledge, skills and personal quality skills, which serve as a certain standardized basis for reflecting the specifics and ensuring the quality of the professional tasks of dentists and orienting them to lifelong education.

Keywords: general competences, acquirer, stomatology, educational component, physiology.

Специфіка підготовки майбутніх фахівців у сучасних умовах вимагає відмови від уніфікованого підходу. У зв'язку з цим перед ЗВО стоїть завдання зміни парадигми підготовки здобувачів освіти з урахуванням перспективних напрямів модернізації професійної підготовки відповідно до вітчизняних і європейських стандартів, тенденції інтеграції в європейський простір (Болонська угода) [2]. Відповідно до освітньо-професійної програми “Стоматологія” можна виділити такі загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу й синтезу.
2. Знання й розуміння предметної галузі та професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання в практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою усно й письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання й аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Уміння виявляти, ставити й розв'язувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.
11. Здатність працювати в команді.
12. Прагнення до збереження довкілля.